

Analýza citlivosti vybraných kompozičních částí Podzámecké zahrady v Kroměříži vzhledem k jejich využití

Tabulková a textová část

Přehled hodnocených kompozičních jednotek

A.1	Stará zahrada
A.1.1	<i>Prostor vstupu od Mlýnské brány</i>
A.1.1.1	<i>Nástupní prostor</i>
A.1.1.2	<i>Dendrologická sbírka</i>
A.1.1.3	<i>Okolí Domu zahradníka</i>
A.1.2	<i>Louka s Chotkovým rybníkem</i>
A.1.2.1	<i>Centrální louka</i>
A.1.2.2	<i>Louka se solitérami</i>
A.1.2.3	<i>Smutná alej</i>
A.1.2.4	<i>Zahradní pokoje</i>
A.1.2.5	<i>Chotkův rybník</i>
A.1.3	<i>Plochy navazující na hradby</i>
A.1.4	<i>Plochy navazující na řeku</i>
A.1.4.1	<i>Obvodové porosty</i>
A.1.4.2	<i>Travnaté údolí</i>
A.1.5	<i>Mlýnská strouha s mosty</i>
A.1.6	<i>Zahradnické zázemí</i>
A.4	Giardinetto

Tabulky hodnocení citlivosti kompozičních částí vzhledem k jejich využití

Stupnice přiřazovaných hodnot – běžný provoz

Hmotné hodnoty (hmotná substance)

- 1 nejsou poškozovány, hmotná substance snáší dobře běžný provoz
- 2 jsou mírně poškozovány, hmotná substance snáší běžný provoz, drobná poškození je možné řešit zlepšením vybavení, intenzitou údržby aj.;
- 3 jsou zásadně poškozovány, poškozování hmotné substance již lze řešit pouze regulací běžného provozu (návštěvního provozu).

Nehmotné hodnoty

- 1 nejsou poškozovány způsobem využití;
- 2 jsou mírně poškozovány - nutná úprava některých způsobů využívání;
- 3 jsou zásadně poškozovány - nutno některé současné funkce vyloučit.

Návrh stupnice přiřazovaných hodnot – slavnosti

Hmotné hodnoty (hmotná substance)

- 1 snese určitý stupeň většího jednorázového zatížení;
- 2 snese jednorázové zatížení menšího rozsahu;
- 3 velmi křehká, velké riziko poškození.

Nehmotné hodnoty

- 1 v této části památky je možné připustit větší reverzibilní změny dočasného charakteru;
- 2 lze připustit drobné a krátkodobé reverzibilní změny dané částí památky;
- 3 i drobné a krátkodobé poškození či změna je nežádoucí- velmi exponovaná a kompozičně významná část památky.

Kompoziční jednotka		
Stará zahrada - Prostor vstupu od Mlýnské brány - Nástupní prostor A.1.1.1		
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	1
slavnost (jednorázová akce)	2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Křehkost hmotné podstaty spočívá v relativní komornosti prostoru. Přestože jsou zde komunikace relativně široké, je zde i silný návštěvnický provoz. Nachází se zde na údržbu náročné formální strukturální prvky, u nichž je i minimální poškození výrazně patrná (letničkové záhony, tvarované ploty, parterový trávník). Prostor není z provozních důvodů vhodný pro koncentraci většího počtu osob.

Jedná se o nejfrekventovanější vstupní prostor v zahradě. Uspořádání mimořádné akce (příprava zázemí pro akci, úklid po akci) v toto prostoru by se dotklo (snížilo komfort) velké části běžných návštěvníků zahrady. Negativně by ovlivnilo možnost naplňování primární funkce prostoru.

Kompoziční jednotka		
Stará zahrada - Prostor vstupu od Mlýnské brány - Dendrologická sbírka A.1.1.2		
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	2
slavnost (jednorázová akce)	2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována hmotná podstata kompozice.

Vzhledem k velké koncentraci osob jsou zde umístěny reklamní poutače nejednotného vzhledu, které zakrývají pohled na esteticky hodnotné letničkové záhony.

Křehkost hmotné podstaty spočívá v relativní komornosti prostoru. Prostor není vhodný pro koncentraci většího počtu osob.

Prostor je tvořen řadou drobných „zahradních pokojů“ určených k odpočinku a vzdělávání menších skupin osob. Prochází tudy důležité pěší koridory zahrady. Uspořádání mimořádné akce (příprava zázemí pro akci, úklid po akci) v toto prostoru by se dotklo (snížilo komfort) velké části běžných návštěvníků zahrady. Negativně by ovlivnilo možnost naplňování primární funkce prostoru.

Kompoziční jednotka	Stará zahrada - Prostor vstupu od Mlýnské brány - Okolí Domu zahradníka A.1.1.3	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	2	2
slavnost (jednorázová akce)	2	3

Jedno z míst největší koncentrace osob v zahradě. Velkým provozem je poškozováno především okolí komunikací.

V bosketu je umístěna busta jednoho ze zakladatelů zahrady, plnil tedy funkci vzpomínkového místa. Dnes je zde během turistické sezóny instalováno zázemí občerstvení, které výrazně narušuje nehmotné hodnoty tohoto místa. Minimálně by měl být mobiliář občerstvení uspořádán tak, aby zůstal zachován osový průhled na bustu a mobiliář měl od podstavce busty dostatečný odstup.

Křehkost hmotné podstaty spočívá v relativní komornosti prostoru. Nachází se zde na údržbu náročné formální strukturální prvky, u nichž je i minimální poškození výrazně patrná (záhony růží, tvarované ploty, parterový trávník). Prostor není z provozních důvodů vhodný pro jednorázovou koncentraci většího počtu osob.

Uspořádání mimořádné akce (příprava zázemí pro akci, úklid po akci) v toto prostoru by se dotklo (snížilo komfort) velké části běžných návštěvníků zahrady. Svou funkcí místa vzpomínky na zakladatele zahrady, je tento prostor vhodný pouze ke konání akcí komorního charakteru s duchovním přesahem.

Kompoziční jednotka	Stará zahrada -Louka s Chotkovým rybníkem -Centrální louka A.1.2.1	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	1
slavnost (jednorázová akce)	2	3

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Nachází se zde na údržbu náročné formální strukturální prvky, u nichž je i minimální poškození výrazně patrná (letničkové záhony, tvarované ploty).

Jedná se o pohledově velmi exponovanou plochu, prochází zde hlavní kompoziční i pohledové osy a vazby. Uspořádání mimořádné akce (příprava zázemí pro akci, úklid po akci) v tomto prostoru by se dotklo velké části běžných návštěvníků zahrady. I krátkodobé narušení scénérie lze považovat za nežádoucí.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada -Louka s Chotkovým rybníkem - Louka se solitérami A.1.2.2	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)		1	1
slavnost (jednorázová akce)		2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Roste zde lyrovník, chráněný jako památný strom a řada dalších velmi cenných solitér - nesmí dojít jejich fyzickému poškození ani negativnímu ovlivnění prostoru kořenové zóny.

Procházejí tudy důležité pěší koridory zahrady, místní komunitou vyhledávané místo pro relaxaci, část dřevin funguje jako dominanty kompozice.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada -Louka s Chotkovým rybníkem -Smutná alej A.1.2.3	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)		1	1
slavnost (jednorázová akce)		2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Limitem pro pořádání akcí v tomto prostoru je řada mladých výsadeb stromů náchylná k poškození.

Jedná se o jeden z nejdůležitějších pěších koridorů zahrady, omezení provozu by mělo negativní vliv na velké množství návštěvníků. Prochází tudy jedna z hlavních kompozičních i pohledových os zahrady.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada -Louka s Chotkovým rybníkem -Zahradní pokoje A.1.2.4	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)		1	1
slavnost (jednorázová akce)		2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Limitem pro využití této plochy je výskyt jarních efemeroidů. V jarním období by tyto plochy neměly být k akcím využívány.

Plocha navazuje na významný pěší koridor zahrady, proto je pohledově značně exponovaná.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada -Louka s Chotkovým rybníkem - Chotkův rybník A.1.2.5	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)	1		1
slavnost (jednorázová akce)	2		3

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Tento umělý vodní prvek má erozí značně narušení břehy. Pořádání akcí v jeho blízkém okolí i přímo na vodní ploše by mohlo tento problém prohloubit.

Jedná se o pohledově velmi exponovanou plochu, prochází zde hlavní kompoziční i pohledové osy a vazby. I krátkodobé narušení scenérie lze považovat za nežádoucí.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada-Plochy navazující na hradby A.1.3	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)	1		1
slavnost (jednorázová akce)	2		2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Limitem pro využití této plochy je absence cestní sítě a výskyt jarních efemeroidů. V jarním období by tyto plochy neměly být k akcím využívány.

Plocha navazuje na významný pěší koridor zahrady, proto je pohledově značně exponovaná.

Kompoziční jednotka		Stará zahrada- Plochy navazující na řeku -Obvodové porosty A.1.4.1	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění		
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce	
běžný provoz (současná intenzita)	1		1
slavnost (jednorázová akce)	2		2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Limitem pro pořádání akcí v tomto prostoru je řada mladých výsadeb stromů náchylná k poškození.

Plocha tvoří hranici zahrady, která se pohledově uplatňuje jak z pohledu z Rajnochova mostu, tak z Vejvanovského ulice. Narušení původní scenérie by mělo dopad na velké množství potenciálních návštěvníků zahrady.

Kompoziční jednotka	Stará zahrada- Plochy navazující na řeku -Travnaté údolí A.1.4.2	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	1
slavnost (jednorázová akce)	1	1

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Travnatá plocha a většinou starší výsadby dřevin nejsou, při kvalitní organizaci akcí, náchylné k poškození.

Tato plocha se nachází v těsné blízkosti zámku i jednoho ze vstupů, přesto je porosty dřevin i terénní modelací pohledově izolován od ostatních částí zahrady. K pořádání akcí je velmi vhodná.

Kompoziční jednotka	Stará zahrada-Mlýnská strouha s mosty A.1.5	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	1
slavnost (jednorázová akce)	2	2

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Vzhledem k příkrosti břehů hrozí při konání akcí jejich poškození a rušení živočichů, kteří zde žijí.

Břehy i vodní hladina jsou pohledově exponované z mostů, kde je velký návštěvnický provoz.

Kompoziční jednotka	Stará zahrada-Zahradnické zázemí A.1.6	
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	1	1
slavnost (jednorázová akce)	1	1

Běžným provozem není negativně ovlivňována ani hmotná podstata kompozice ani její nehmotné hodnoty.

Přádání jednorázových akcí může omezovat mladá výsadba dřevin, které jdou náchylnější na poškození.

Jedná o prostor izolovaný od běžného návštěvnického provozu bez přímých návazností na hodnotné kompoziční struktury.

Kompoziční jednotka	Giardinetto	A4
aktivity	hodnoty památky zahradního umění	
	hmotné - křehkost materie	nehmotné - kompoziční význam, exponovanost, specifická funkce
běžný provoz (současná intenzita)	2	1
slavnost (jednorázová akce)	2	3

Běžný provoz negativně ovlivňuje kvalitu trávníků na svazích teras, ty jsou vyšlapávány neukázněnými návštěvníky (především dětmi). Řešením by mohlo být omezení přístupu návštěvníků na spodní terasu zahrady a intenzivní péče nejcitlivějších částí trávníků.

Křehkost hmotné podstaty spočívá v komornosti prostoru, který je zpřístupněn přísně definovanou cestní sítí. Je tvořen na údržbu náročnými formálními strukturálními prvky, u nichž je i minimální poškození je výrazně patrné (letničkové záhony, tvarované ploty, parterový trávník). Prostor není vhodný pro koncentraci většího počtu osob.

Tento prostor intimního měřítka sloužil po většinu své existence jako privátní prostor arcibiskupů, jako místo odpočinku a rozjímání. Je zde vhodné realizovat pouze drobné komorní akce s duchovním rozměrem.